

KA-5125

Seat No. _____

B. A. (Sem. V) Examination

November / December - 2014

Sanskrit : CC - 508

१. याज्ञवल्क्यस्मृतिः आचाराध्यायः
ब्रह्मचारिप्रकरण, विवाहप्रकरण।
२. व्याकरणम्।

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

- १ गभे ते चार श्लोको भाषान्तर साथे सभज्जवो : १४
- (१) गर्भाष्टमेडष्टमे वाडब्दे ब्राह्मणस्योपनायनम्।
राज्ञामेकादशे सैके विशामेके यथाकुलम् ॥
 - (२) आहूतश्चाप्यधीयीत लब्धं चास्मै निवेदयेत् ।
हितं तस्याचरेन्नित्यं मनोवाक्काय कर्मभिः ॥
 - (३) मातुर्यदग्रे जायन्ते द्वितीयं मौञ्जिबन्धनात् ।
ब्राह्मणक्षत्रियविशस्तस्मादेते द्विजाः स्मृताः ॥
 - (४) अनेन विधिना देहं सादयन्विजितेन्द्रियः ।
ब्रह्मलोकमवाप्नोति न चेहाजायते पुनः ॥
 - (५) यदुच्यते द्विजातीनां शूद्राद्दारोपसंग्रहः।
नैतन्मम मतं यस्मात्तत्रायं जायते स्वयम् ॥
 - (६) हताधिकारां मलिनां पिण्डमात्रोपजीविनीम् ।
परिभूतामधः शय्यां वासयेद् व्यभिचारिणीम् ॥
 - (७) षोडशर्तुनिशाः स्त्रीणां तस्मिन्पुग्मासु संविशेत् ।
ब्रह्मचार्येव पर्वाण्याद्याश्चतस्रस्तु वर्जयेत् ॥
 - (८) रक्षेत्कन्यां पिता विन्नां पतिः पुत्रास्तु वार्धके।
अभावे ज्ञातयस्तेषां न स्वातन्त्र्यं क्वचित्स्त्रियाः ॥
- २ 'स्मृति' शब्दनो अर्थ आपी स्मृति साहित्यना उद्भव अने १४
विकासनी यथा करो.

अथवा

- ૨ સ્મૃતિઓના રચનાકાળ વિષે ચર્ચા કરો. ૧૪
- ૩ યાજ્ઞવલ્ક્ય સ્મૃતિ ઉપર પરિચયાત્મક નોંધ લખીને ધર્મશાસ્ત્રમાં તેનું સ્થાન નક્કી કરો. ૧૪

અથવા

- ૩ યાજ્ઞવલ્ક્ય સ્મૃતિને આધારે વિવાહના પ્રકારો વિષે સવિસ્તર ચર્ચા કરો. ૧૪
- ૪ ગમે તે બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો : ૧૪
- (૧) સંસ્કાર: ।
- (૨) યાજ્ઞવલ્ક્યનું જીવન
- (૩) કન્યા પસંદગીનાં ધોરણો
- (૪) સ્ત્રીસન્માનમ્ ।
- ૫ ગમે તે સાત પ્રશ્નોના બે-ત્રણ વાક્યોમાં જવાબ આપો. ૧૪
- (૧) બ્રાહ્મણે આયમન કેવી રીતે કરવું?
- (૨) બ્રહ્મચારીએ ગણવેશમાં શું શું ધારણ કરવું જોઈએ?
- (૩) ઉપાધ્યાય તથા ઋત્વિજનું લક્ષણ આપો.
- (૪) પ્રાજાપત્યવિવાહ કોને કહે છે?
- (૫) પુનર્ભૂ સ્ત્રી અને સ્વૈરિણી સ્ત્રી કોને કહેવામાં આવે છે?
- (૬) ત્રિવર્ગની વૃદ્ધિ ક્યાં થાય છે?
- (૭) જિ, શ્રુ, મક્ષ, પૂજ ધાતુના કર્તરિ ભૂતકૃદન્તનાં રૂપ આપો.
- (૮) હેત્વર્થ કૃદન્ત કોને કહેવામાં આવે છે?
- (૯) ની, સ્મૃ, મુચ્, ઇષ્ ધાતુના કર્મણિ ભૂતકૃદન્તનાં રૂપ આપો.
- (૧૦) સંબંધક ભૂતકૃદન્તનાં પ્રત્યયો કયા કયા છે?
- (૧૧) યાજ્ઞવલ્ક્યના મતે વર કેવો હોવો જોઈએ?
- (૧૨) સવર્ણ અને અન્યવર્ણની પત્નીઓમાં ધર્મકાર્યમાં કોનો અધિકાર છે?